

Ҳалима Аҳмедова

Тунги марваридгуллар

Шеърлар

ТОШКЕНТ

Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти,
1988

Шоиранинг илк китоби

А 4702620202—164
М352 (04)—88 Доп. 88

ISBN 5—635—00194—7

© Гафур Гулом
номидаги Адабиёт ва
санъат нашриёти,
1988 й.

ИСТАК

Майсаларга айланиб қолиб,
Товонини ўпсам қирларнинг,
Ютоққанча тўйиб ҳидласам,
Бобом изи қолган ерларни.

Хур қушларга қайтариб берсам,
Ҳаққингиз, деб, бу ожиз жонни.
Қайта бўрон бўлиб уйғонсам
Қирларида Ўзбекистоннинг...

* * *

Она, Самарқандда битта қишлоқ бор,
Узун йўлларида ухлаб ётар бахт,
Унда сочин ёйиб соғинар мени
Ям-яшил мажнунтол — келинчак дарахт.

Юракка туташган йўллар ортида
Қолган, онагинам, хайр энди, хуш қол.
Тушунгин бормасам ўша қишлоққа,
Кўксимда бир умр йиғлар мажнунтол...

* * *

Она, бошқачароқ бўлдим шаҳарда,
Қийналмай ёлгонлар айтдим эшилиб.
Кулиб «салом» дедим, кулиб «хайр» дедим,
Йиғлаётган кўзларимни яшириб.

Баъзан оппоқ қўшиқларни мен қўйдим
Қўли кир дунёга топшириб.
Хиёнатга этагинг меҳроб дедим —
Йиғлаётган кўзимни юрагимга яшириб.

Кентнинг кенг, олифта кўчасида
Бир қишлоқлик ўлтираркан тўшалиб,
Шеригимга тақлид қилиб ишшайдим,
Йиғлаётган кўзларимни яшириб.

Мен тушларнинг сизмаяпман бағрига,
Юлдуз каби кетгум келар ушалиб.
Она, яна қанча кунни ўтказгум,
Йиғлаётган кўзларимни яшириб.

Тонглар отар меҳринг каби, онажон,
Тушларингга киргум тонгга қўшилиб.
Хатлар борар, хатлар борар, кут, она,
Йиғлаётган кўзларимни юрагига яшириб.

ҚУШИҚ

Ойнинг қучоғида юлдуз адашди,
Қуёшни йўқотиб кундуз адашди,
Юраклар йўлида бир сўз адашди —
Кўзинг қаросида.
Зарафшону мавждор Жайхун талашди,
Узунликда мезон ва кун талашди,

Дор ҳукмин ўқирга ишқ хун талашди,
Сочинг балосида.

Қониқмай ёнғувчи нигоҳ яшайди,
Оловдан туғилган бир оҳ яшайди,
Етса бахт, етмаса гуноҳ яшайди,
Қошинг аросида.

Кўзингнинг ялдодек тунлари бордир,
Соғинчнинг дор бўлган кунлари бордир,
Қошинг қиличининг хунлари бордир,
Қалбим яросида.

* * *

Мен сизни танийман қадоқ кўлида,
Замин тақдирини кўтарган бобо.
Муштдек юрагида миллион нигоҳнинг.
Миннатдор боқишин эта олган жо.
Сиз ўша қаҳратон қишнинг бўғзидан
Она Ер қисматин асролган омон.
Чайир кўлларнинг ёриқларида
Бўронлар яшайди, яшайди осмон...
Умидларнинг узун нурли йўлида.
Беҳисоб кунларнинг номи ётади.
Аслида уфқнинг бағридан эмас,
Сизнинг кўксингиздан тонглар отади.
Мен сизни танийман, қуёш авлоди,
Қорайган юзида бахтнинг изи бор.
Ҳар йил муштоқу зор шоирни эмас,
Сизнинг йўлингизни пойлайди баҳор.
Алпомиш меросга берган елкала
Сирлашиб бораркан ҳар куни кетмон.
Уйлайсиз: қайсидир ўлкада ҳозир,
Очликдан гўдаклар бераётир жон.
Беғуноҳ тўкилган қонлар қасдига
Ҳаётга бахт деган кўйлак бичасиз.

Беҳисоб кўсақлар — оғир тенглама,
Қудрат дўстингиз-ла уни ечасиз.
Қурбонликка бериб барча оромни,
Далалар бағридан сиз топасиз жон.
Гармсел ўлади ғазабингизда,
Соянгизда жон сақлайди саратон.
Ўзбек тарихининг уфқларида,
Ястаниб ётаркан шу оппоқ хирмон.
Қадоқ кафтингизда туғилиб-ўсиб —
Дунёга танилди юрт Ўзбекистон.
Миллион доллар эмас, миллион
тоннанинг,

Довруғин эшитиб келган неча бор.
Ажнабий жанобга дедингиз кулиб:
Бу шунчаки меҳнат, мен бир пахтакор.
Бобожон, сиз юрган камтарин йўлда,
Бахтнинг рўмоллари осилиб қолган.
Қанча душманларнинг тош юрагига,
Сизнинг меҳнатингиз гулгула солган.

Сиз кулиб турибсиз. Бу табассумда
Оролнинг сувидай шўртак бир фахр.
Шодликнинг ўзимас шодликнинг номи
Сизнинг пахтагизда жо бўлган, ахир.

* * *

Боғларнинг кўйлаги йиртилган, сариқ,
Пойига тўшалган гиламлар жулдур.
Аёзлар дунёга сиғмай чопади:
Яшил нигоҳларни аямай ўлдир.
Дарахтлар фалакка мағрур тикилар.
Қасоскор боқиши ям-яшил байроқ.
Жуда ҳайқиргиси келар уларнинг
Нега жимсан ҳей, момақалди роқ?!

ҚИШЛОҚДАН ҚАЙТИШ

Мен қайтдим, бобомнинг чўккан қабрида
Ташна соғинчларим тўкилиб қолди.
Мени олиб кет, деб ортимдан чопган
Дарахтлар етолмай охири толди.

Мен қайтдим, бобомнинг чўккан қабридан
Эргашди мен билан бир азиз нигоҳ.
Рухимнинг эзилган елкаларини
Шу чоқ ташлаб кетди адашган гуноҳ.

Қуш мисол мен учдим, ортимда қишлоқ,
Қайрилиб бир бор ҳам қарамадим тик.
Гуноҳим қучоқлаб эшик олдида —
Бир аёл ўлтирар бошлари эгик.

Мен қайтдим, тушимда титради қишлоқ,
Соғинчлар — вужудни эзган оғир юк.
Елвордим ҳар тонгда мени соғинган
Шу аёл қўлида очилсин эшик.

* * *

Юлдузлар — моҳитоб, парируй қизлар
Уларни ютибмиш, қоп-қора аждар.
Тун тонга сирларин сочмасин дея,
Осмоннинг бўғзига тирайди ханжар.

Осмон йиқилади гумбазлар аро,
Рақиб қиличига сиғингач дилбанд.
Асраб қололмаган юлдузлар учун.
Ҳамон уялади она Самарқанд.

ҲАҚИҚАТНИНГ ЭРТАГИ

Ишонгин, мен сени жон қадар кутдим
Йўқлик ва борлиқнинг йўлларида жим.
Кутиш шаробининг қадаҳларида
Юрагин гижимлаб чўкди аллаким.

Елгонлар пойимга бошини қўйиб,
Сени ўлган дея ичдилар қасам.
Муҳаббат ёлгонга ошно тутиниб,
Менинг ҳузуримдан қайтди боши хам.

Мен эса сен томон ҳайқириб чопдим,
Ғанимлар устимдан кулди: «демона».
Телба қизин ўйлаб тунлар бўзлади,
Бошига оқ тонглар қулаган она.

Мен тинмай ҳайқирдим.

Содиқ юракнинг

Ишонч бекатидан дўст кетди бир-бир.
Етим садоқатнинг кўчаларида
Мени севгин деди Ёлғизлик охир.

Тунлар ёлғизликнинг совуқ кўзига
Ташладим уйқунинг оғир қарвонин.
Шеър ёздим: Эртақдан қочиб келади,
Ҳаётнинг томига қўйиб нарвонин,
Юҳо ялмоғизлар, айёр шайтонлар.
Ифлос лаблари-ла сўрди қонингни,
Сен эса жодулар кўйлагин йиртиб,
Қийноққа асрадинг минг бир жониңгни.
Келишинг билардим...

Сочларинг оппоқ.

Юзингда ажинлар қийналдингни, айт?!
Кўрсат, азоб берган ялмоғизларни,
Бирга ўч оламиз Она ҳақиқат!

* * *

Мен жимман, кўчалар солар айюҳаннос,
Дарахтлар яйрашиб, қийқириб кулар.
Тошлар куйлай бешлар, деворлар куйлар,
Вожаб, одамдай сўзлайди улар.

Мен эса жимликнинг совуқ йўлида
Ҳақ сўз, сени излаб, кездим дарбадар.
Хушомаднинг манфур луғатларидан
Мени ўзинг асра, буюк тил, падар.

Мен жимман. Кўксимда оғрийди юрак,
Оғрийди бағримга сизмаган кўзлар.
Игирманчи аср минбарларидан
Чекининг, юраксиз, имонсиз сўзлар!

Агар Муқаннадай ёнмаса шеърим,
Сўзим алдаб қўйса тоза элимни,
Журъат, онам бўлгин, узиб ташлайн
Танглайда қилтиллаб турган тилимни!

БАҲОРГА

Музлар эриётир кўксимда бугун,
Руҳим, ўзлигингни тоғларга юбор.
Менинг ҳижронларга тўла йўлимни,
Тезроқ қучоғингга яширгин, баҳор.
Ёлборғум севинчлар тухфа қил менга,
Келгин, изларингни ўпаман рафиқ.
Баҳорим сен ташриф этган Ватанда
Юракда қўшиқлар гуллайти интиқ.
Гуллагиси келар орзуларимнинг,
Дарахтларнинг нафис либосидай оқ.
Қирларга адашиб кетди лолалар —

Юракнинг қонига бўялган байроқ.
Мен ҳам кўзларингга адашиб кетиб,
Қалбингда тошилдиз гул бўлиб ундим.
Баҳорим, далли деб, кулма устимдан,
Тушунгин, кимнидир жуда соғиндим.

* * *

Тун ярим. Шовқиннинг тили кесилган,
Кўксимга қадалган хотир пичоғи.
Дераза ёнида гамгин бир дарахт
Мендек юраклардан қувилган чоғи.
Бўм-бўш вужудимда адашиб кетар,
Бу тун ёлғизликдан юрак — Робинзон.
Ғариб қийноқларни кўтаролмасдан,
Меннинг бошим узра жим йиғлар осмон.

Тун ярим. Шубҳалар — хоин. Қалбингни —
Ҳиссиз юракларга қиларкан савдо.
Бевақт узилаётган баргдек титрайсан.
Тўхта! Мен кимдандир бўляпман жудо.
Шубҳанинг изи кир, оёқлари кир,
Қулоқлари кардир, илдизи тошдан:
Сен ночор уйғониб кетасан бир кун
Унутилган кўзлар йиғлаган ёшдан.

Тун ярим. Сен бўлсанг тўлар эди у,
Кўксимда ижара тураркан илинж
Ногаҳон чанқатиб қўяди мени
Сенинг кўзларингдан тўкилган соғинч.

Тун ярим. Ухлайсан фариштадай пок,
Уйғоқ гуноҳларинг тентирар ёлғиз.
Тун ярим. Адашар уйқуларидан
Сенинг тушларингга киролмаган қиз.

* * *

Кечикдим, боғларнинг қисматларида
Энди гуноҳларим музлаб ётади.
Олис хотирлардек ернинг қаърида
Илдизлар мен ҳақда сўзлаб ётади.
Кечикдим, кўксимда бир яшил олам
Хазон аралашган тушга айланди.
Яшил япроқларим — руҳсиз совуқнинг
Дастидан ярадор қушга айланди.
Барибир шошаман, гарчи кечикдим,
Ахир кўксимдаги қуёшлар тирик.
Зангор гуноҳларим — етим хазонлар
Қайта яшармоққа юксалади тик.
Ёстигинг остида ухларкан баҳор,
Замин, уйқуларинг гуллатаркан туш,
Кечиккан кунларнинг гуноҳин ортиб,
Сенинг сирдошингга айланади қиш...

* * *

Деразага урилар сўқир
Кузнинг етим боласи шамол.
Инграй-инграй сочлари тўзиб,
Йиқилади охир бемажол.
Яланғоч деб ўксик боғларни
Ураб ташлар рашкчи туманлар.
Ярим умрин қасамга қўйиб,
Ярмини ичар гумонлар.
Далаларда дайдийди туннинг
Угай ўғли — соқов изғирин.
Хотирамда уйғонар дийдор,
Йўллар олислашгани сайин.
Мен соғинчга айланиб боргум,
Кўксим узра чайқалар осмон,
Оғир кузак хаёлларида
Кечки гулдай гуллайди армон...

ДАРАХТЛАР ҲАҚИДА ШЕЪР

Бу ўрмонда қизлар яшарди,
Орзу рангли яшил кўйлақда.
Кузда шеърлар битишди улар
Шитирлашиб ғамгин йўлақда.
Кўйлақларин рангини аста
Олаверди аёз бешафқат.
Улар эса шеър ёзаверди.
Унсизгина бош эгиб фақат.
Оталари — қуёш олисда,
Оналари — баҳор бемажол.
Ташлаб кетган ёрлари — қушлар
Кўзларида саргаюр савол.
Бир кун улар ҳолига кулиб,
Кириб келди аёз қаҳратон.
Илдизларда инграр эди жим
Ҳаёт деган самовий эҳсон.
Она баҳор титраб кетди-ку:
Кесилмагай ҳақ деган забон.
Урмон бўйлаб югурди қизлар
Этагида ям-яшил исён.

МУҚАННА

Нафрат — олов, муҳаббат — олов,
Виждон — олов, оловдир — имон.
Оловларга хиёнат қилсанг —
Бу дунёдан кетгин бенишон.

Мени олов фарзандлигиндаң
Ажратмоқчи эдилар, зўрлаб...
Самодаман ўн уч асрким,
Қуёш мени кетган ўғирлаб.

МУҲОЖИРНИНГ ДЕГАНЛАРИ...

Орзуга кечикиб етарлар бир кун,
Омадсиз кунларнинг ҳукмидан тўйиб.
Орзуга айланса дийдорлар аммо,
Етолмаслар жонни ўртага қўйиб.
Ҳали ер юзидан кетмади қорлар,
Бағрим ҳовучлайман кечикди баҳор.

...Унда отам қабрин майса ўпдими,
Онам қабри узра ким йиғлади зор?!
Соғинчим кўксига бошини қўйиб
Ухлаб ётар унда маънос бир бола
Ва узун хотирга боғланиб ҳорғин
Аёл сиймосига айланар нола:
«Узга юртнинг тупроғида,
Бадавлат ҳам гадо бўлар.
Ҳеч етолмай дийдорларга,
Соғинчларда адо бўлар».

...Ҳамон дийдорингга чопаман беҳуш,
Умидсиз кунларга беролмасдан тан.
Хиёнат боғлайди оёқларимни
Наҳот, бир умрга кечикдим, Ватан!

ШАҲЛОГА

...Шеърларим ўқийсан мендан яшириб,
Сўнгра кўзларимга тикиласан жим.
Менинг дардларимни кўтаролмасдан,
Тушиниб-тушунмай йиғлайсан, синглим.
Шеър девона этган юрак олдида,
Бахту — яшамоқнинг ўзи бир тилим.
Телба туйғуларга бермаслик учун —
Кел, сени қалбимга яширай синглим.

*Машхур афгон хонандаси
Аҳмад Зоҳир қора гуруҳлар
томонидан ваҳшийларча улди-
рилди. У дунёдан кўз юм-
ган кун қизи Шабнам ту-
ғилди.*

Мени жудо этар мангуга сендан
Ноҳақ зулмлардан эзилган бу тун.
Онанг ёстигининг ярми музлайди,
Мени кутмоқликка ясайди якун.
Мен сени онангга ташлаб кетаман,
Шабнам — ёруғ кунга асраган ёшим.
Сенинг кўзларингга чўкиб ўламан —
Қорачиққа етиб сўнги бардошим.
Жон қизим, бедор бўл оҳанглар учун,
Уларнинг қаърида қоляпти кўзим.
Эркнинг тугамаган қўшиғи учун
Тирик қасос бўлиб ёнаман ўзим...
Эҳ, фақат тўймасдан кетяпман сенга,
Ёниқ қўшиғимнинг кўзидаги нам.
Отажак тонгларнинг қўшиқларини
Мен сенга ишониб кетаман, Шабнам.

* * *

Дилимининг тилига чиқади чипқон,
Ой ялдо кўлига тутқазади жон,
Кетаман, йиғлайди беватан армон,
Сени алдайдилар.
Ишқ — Ватаним дейман, кўзим тўла хун,
Уни олиб кетма, бағримдан, қуюн,
Ортдан чопаман, омадени мажнун,
Мени алдайдилар.
Сичқонлар кемирар бахтнинг кўйлагин,
Хазон эгаллайди бахтнинг йўлагин,
Бойўғли тун ҳақ, дер, ўзинг йўлагин:

Сени алдайдилар.

Кетаман, мен ёлғиз, тоқатим ҳам тоқ.
Узилар ишқ берган илоҳий мунчоқ,
Дарахтда муз қотар энг сўнгги япроқ.
Неча алдайдилар?

ШОҲИСТАНИНГ СЎНГГИ ҚУШИҒИ

*У афсоналарга, айниқса, Ал-
помишининг тириклигига жуда
ишонарди.*

Ёлғизликнинг совуқ бағрида,
Бўғар экан, соғинч сочлари,
Бирдан қалбга бостириб кирди
Шоҳи, кўзинг қалдирғочлари.

Қалдирғочлар қанотингизда,
Нур бормиди, умр бормиди,
Мен то ҳануз тополмаган Сўз,
Афсонадан қайтмас ёрмиди.

Қалдирғочлар қанотингизнинг,
Ёзуғлари бунча қора-ей.
Бу қишлоқда бир қиз яшарди,
Бағри эди пора-пора-ей.

Она, — дерди, — жой тўшаб беринг,
Алпомишининг оппоқ қалбига,
Хиёнатни ёқиб борай мен
Ҳеч ким етмас дунё қаърига.

Пора бағир оғирди сим-сим,
Кўксиди бор эди дард — етиш.
Бир кун ишқнинг қора отида
Уни олиб кетди Алпомиш.

* * *

Дарахтлар — ёрлари унутган қизлар
Бошига ҳижронранг рўмол ўрайди.
Жажжи қўлчаларин фалакка чўзиб,
Майсалар қуёшдан нажот сўрайди.
Нажот йўқ. Қуёшнинг ақлин оздириб,
Сумбула олтинранг сочин тарайди.
Яшил қафасларин ёриб оқ тилак
Теримчи келар йўл томон қарайди.
Боғлар қисматида уйғонар хазон,
Бир маъюс қўшиққа айланади кун,
Бу қўшиққа юрак боғламоқ учун,
Ишқни кўрмоқ керак имондай бутун.
Буида тонгнинг оппоқ ёноқларида
Шабнам титрар — ҳижрон, кўз ёшнинг изи.
Уни совуқ кунга ташлаб кетмоқда,
Севгани қуёшнинг Ёз деган қизи.
Турналар фалакка сигмай боради,
Қўзларида қотган айтолмаган сўз.
Улар қанотидан тўкилиб берар
Соғинч ва армоннинг дилбар шеъри — куз.

* * *

Мен сендан интизор мактублар кутдим,
Ўзмадинг, бунчалар оғир бу сукут.
Самарқанднинг узун хотирларидан...
Наҳот қувилганман, бўлганман унут.
Ўзмадинг. Самарқанд боғларида жим,
Кузнинг хаёллари ётарми маҳзун.
Таниш дарвозанинг тутқичларига
Дардкаш термуларми менсиз қолган кун.
Сен ёзгин, биз айтган қўшиқ омонми?
Ё кетдими у ҳам хотирдек нураб.

Ҳамон Регистонга осмон яқинми,
 Ҳайратлар тирикми, қўй уни асраб.
 Тунлар юрагингга бостириб кирган
 Кўзимга қалбингдан сен бердингми жой.
 Деразангдан ҳар кун осилиб кириб,
 Менинг юзларимни эслатдимми ой.
 Биламан ёзмайсан, барчаси аён,
 Бугун бахтликисан. Юрак бахтга банд.
 Мен эса кутаман келади бир кун —
 Мактуб қўлтиқлаган соғинч — Самарқанд.

МЕНИНГ САВОЛЛАРИМ

- Дада, кўзингизда қотган нима у?
- Умримга сиғмаган бир тутам орзу.
- Дадажон, нима у дунёда боқий?
- Ҳижрондан оқарган сочларнинг оқи.
- Нега ҳайқирмайсиз баҳорга боқиб?
- Ахир гуллар кетар кунларга оқиб.
- Нега гийбатларни сиз енгасиз жим?
- Ғолибдир тилини енга олса ким.
- Сизни тўлғонтирар ниманинг жабри?
- Қишлоқ четидаги онамининг қабри.
- Дада, кўксингизда не дард яширин?
- Кўзлар еб бормоқда мени кун сайин.
- Дадажон, нима у тасаввурда бахт?
- Азоблари гулга айланган дарахт.
- Кўксингизда борга ўхшайди бир ўқ?
- Бу сирни ҳеч кимга айтолмайман, йўқ...
- Қачон енголмайсиз кўздаги ёшни?
- Булутлар устидан кулса қуёшни?
- Қачон қувончини бўласиз бутун?
- Қишлоққа сен шоир бўлиб қайтган кун...

* * *

Бир куни бахт сени ташлаб кетади
Бепарво ҳисларга беролмасдан тоб.
Музлаб қолган юрак деворларига
Осилиб йиғлайди бахт изи — азоб.

Шунда елкалари ерга тегмаган,
Бардош дўст бўлмоққа инади қасам.
Бир куни чарчайди беҳол, бетизгин
Сени ташлаб кетади у ҳам.

Лойларга чаплаган қасам устидан,
Югуриб борасан лавнатлар айта,
Бағрингни титасан бекордан-бекор,
Сен бахтни топмайсан, топмайсан қайта.

ТУРТЛИК

Мен йўқман сен учун, дединг газабнөк,
Бу ёлгон — бўзлайди юрак зорлари.
Сени хотиримнинг улкан қасрида,
Банди қилиб қўймиш ишқ деворлари.

ҚИШЛОҚДА

Бунда ҳайратларининг деразасини
Ҳар кун сийдиради юрак — иўх бола.
Вазмин елкасига кетменин ташлаб,
Қуёшга бормоқчи бўлади дала.
Ҳар бир хонадоннинг эшигида бор
Иўлларга тикилган бир жуфт оқ хаёл.
Кичик беланчақда Ватан ўстирар,
Садоқат сизинган покиза аёл.

Йўлларнинг тушлари эртақдай узун,
Бошига ёстиқдир хотиралари.
Далани соғиниб уйғонар қизлар —
Тонгларнинг гумонсиз бокиралари.

Боғларда бир сирли титроқ уйғонар,
Сархуш лаҳзалардан антикар осмон.
Сўри остидаги чорпояда жим
Ултирар ўз номин йўқотган армон

БОЛАЛАР УИИДА АЙТИЛГАН АЛЛА

Ёстиқчангнинг ярмида ой, ярмида кун йиғлади,
Иссиқ-иссиқ оғушлардан етим бир тун йиғлади,
Тушолмасдан деразадан эртақлар хун йиғлади —
Алла дейман юрагимга тош қулайди, болажон.
Яхши бола кўзин юмиб жим ухлайди, болажон.
Кўзинг юмсанг тўшакларинг оппоқ тушга белангай,
Туш кўрасан: Баҳодирга барибир рақиб элангай...

Дийдор сўраб қўлчаларинг бўшлиқларга тилангай,
Алла дейман кўксимда бор совуқ ханжар, болажон,
Тирик қолди маликалар, ўлди аждар болажон.
Лабларингда ухлаб ётар таниш исм илтижо,
Онанг тирик, отанг тирик, сен мангу тирик хато,
Зор титрайди хатосидан руҳингда Момо Ҳаво.

Алла дейман, хателардан улгай омон болажон,
Ёрилгайдир Ёрилтошлар, ухлар армон, болажон.
Сенга оппоқ тонглар тилаб қалдирғочлар елади,
Ватан онанг меҳр деган бешигига беледи,
Ишон, бир кун сени излаб Гўрўғлилар келади,
Алла дейман, киприкларинг дилга ботар, болажон,
Деразангдан Тўмарислар қараб ўтар, болажон.
Ёстиқчангнинг ярмида ой, ярмида кун ухлади...

ОНАМГА ЮБОРМАГАН МАКТУБИМ

Негадир тунлари ухлай олмайман,
Кўксимни қисади бир оғир ҳаво.
Манзарга суяниб ўйлайман сени,
Бир йўла қишлоққа қайтсаммикан ёр!

Нимадир етишмас, билмайман ўзим,
Қорним тўқ, эғним бут, ишларим яхши,
Фақат илинжимнинг кўзи оғриган:
Сени қаритди-я, даланинг иши
Хазонрез боғларга суянган, хомуш,
Кузнинг кўзларида сени кўраман.
Шу катга шаҳарга сизмайман, ишон.
Жуда чарчаганга ўхшаб юраман.

Кейин шеър тўқийман ўзимни алдаб:
«Тошкент кичик шаҳар сизмайман, унга».
Дўст деб сир ёраман охири илҳақ,
Она, кутишлардан қариган кунга.

Мен кимни кутаман, билмайман ўзим,
Хотирнинг кўзида сарғаяр нола.
Юрак бешигида ухлайди ҳар тун
Қишлоқ — шаҳарларни туш кўрган бола.

Ой ёлғиз ёстикда бўзлаган момо,
Туннинг титроғида бир совуқ сир бор.
Ёлғизман, ойдинда ёлғиз ва танҳо,
Чорлайман: эртага кела қол баҳор.

Тонг ҳам отаётир, қўллари бўм-бўш,
Ҳарир пардаларга чирмашур шамол.
Юрагимни эса тинмай супурар
Соғинч кўчадаги бир фаррош аёл.
Негадир тунлари ухлай олмайман...

ЭРТАКДАН СУНГ

Буви, жодугарнинг кўлидаги бахт,
Хур пари михланган минг йиллик дарахт,
Девлар сифингувчи буқаламун тахт
Нега қуламади?
Нега мусичага айланди бола?
Ва она кўзидан оққан ул жола —
Хануз булоқ бўлиб қиларкан нола —
Мен ёниб йиғлайман.
Буви, қайга кетди Гулқаҳқаҳ пари?
Мен уни изладим дунёдан нари,
Лек дунё йўқ экан ундан ҳам қари —
Мен тополмадим.
Энди менинг пари бўлгим келади,
Намозшомгул каби сўлгим келади.
Мажнунтол остида ўлгим келади.
Буви, нега алдадингиз?

УСМОН НОСИР

Мен энди кетаман, боғларим, хуш қол,
Олисларда қолар мен севган шафақ.
Кутиб кул бўлади қайтмасам ишон,
Бир куни қайтаман ёниб беадоқ.
Кетма деб этагим ушламанг гуллар,
Кетмоғим керакдир тонгдай беғубор.
Уткинчи йилларнинг лоқайд кўзида,
Менинг қисматимнинг ёзмишлари бор.
Сиз нега хафасиз сирдош қушларим,
Тилингиз чиқаринг мен тўйиб ўпай.
Широқнинг нафратга тўла кўзидай
Умидларга тўла қалб билан кетай
Хайр «дўст», қадримни пулладинг арзон,
Ғийбат бозерининг расталарида

То ҳануз билмадим дўстми ё рақиб
Изи бор юрагим хасталарида.
Мен кетгум, гулларнинг баргида маъюс
Ухлаётган тундай сокин, беозор.
Дўстмисан, рақибми шодланма асти,
Улмас кўзларимда буюк қасос бор.

Мен кетгум, онажон, кўз ёшингни арт,
Йўқса кўз ёшингда чўкиб ўламан.
Ватандай қайтаман, тоғлар ортида
Қонаб, ёнаётган шафақ бўламан.
Мен энди кетаман Ватаним, хуш қол...

ЕЛҒИЗ АЁЛ

У аёлнинг юзи жуда ҳам маъюс,
У кулиб турганда йиғлайди кўзи.
Уялиб-қимтиниб юракка кирар,
Қарздор кимсаларга ўхшайди сўзи.

Сочларининг ҳар бир оқ толасида,
Хижрон, садоқатнинг мазорлари бор,
Қартайган хаёлин чехраларида,
Битта тош юракнинг озорлари бор.

Бешикни соғинган қўллари ҳар кун
Қалбдаги суратни йиглаб силайди.
Сўнгра хотиротнинг боласи — дардни
Юрак бешигига аста белайди.

Ётоғига кирар тундай оҳиста,
Тўшагида сўқир соғинч бош урар.
Оч қолган ёстиқнинг совуқ кўзлари
Аёлни наҳангдай ютиб юборар.

* * *

«Мени сев...»

Тунларнинг кўзлари басир.
Бепаноҳ кезади оғироёқ ел.
Етмиш икки томир ичиндан сизиб
Дардим эланади: етар энди, кел.

«Мени сев...»

Қақраган юрагим қонаб,
Кўзим осмонидан турналар қулар,
Умрим дарахтига кетар чирмашиб,
Оҳим — япроқлари қон печакгуллар.

«Мени сев...»

Шабнамдай титрайди жоним.
Мурдашўй нигоҳлар кўздан қочади.
Кел, руҳим зангори, ҳарир кўйлақда,
Минг бир кеча бахтга эшик очади.

«Мени сев...»

Қарғалар қаргаган қишнинг
Чилласида тинмай ёғаётган қор
Чечакка айланар. Бизларни излаб,
Қайдандир келади адашган баҳор.

«Мени сев...»

НИГОҲ

Юрагингни олиб келдилар
Гуноҳларнинг чақмоқ отида.
Энди уни ҳар кун эзмаи
Кўзларимнинг салтанатида.

* * *

Сен мени ишонтир муҳаббатингга,
Дегилки, сен учун яралдим, илло.
Йиглаб илтижо қил: мунис дунёда
Сенинг дийдорингдан бўлмайин жудо.

Сен мени ишонтир эртақларингга,
Мангуга кетишинг билсамда, атай.
Дегилки, бир тола сочим қолдиргум,
Куйдиргин, шу лаҳза ёнингга қайтай.

Сен мени ишонтир қайғуларингга,
Гарчи заққум улар, сен дегилки, бол —
Тўйиб ичаверсанг дардларинг кетар,
Фақат тақдирингда қолар бир савол.

Сен мени ишонтир соғинчларингга,
Токи мен ишонай: соғинчлари ҳақ,
Она ўлимига ишонмай, гўрни
Қайта қазиётган етимдай илҳақ.

Сен мени ишонтир...

ОЙТУЛДИ МАРСИЯСИ

(XI аср)

Юзингдан нур тилаб кетди гадолар,
Пойингда тиз чўкди не-не худолар,
Мен қай кун бўлдим-ай, сендан жудолар.
Икки дарё аро тўлғонгин, болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

Ғанимга очилган қучоқларингни
Уйсин, ўғлингга бер пичоқларингни,
Руҳинг ўлдирсин-ай олчоқларингни,
Икки дарё аро тўлғонгин болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

Агар эл сотилса бешиклар ҳаром,
Бобоси сиғинган эшиклар ҳаром,
Момо Ҳаво билган ошиқлар ҳаром.
Икки дарё аро тўлғонгин, болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

Қабрингни топтади сариқ шайтонлар,
Девлар учиб келди ичғали қонлар,
Ҳануз кимлигингни билмас нодонлар.
Икки дарё аро тўлғонгин, болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

Қалағай рўмолим қонга ботирдим,
Турк деган номингни жонга ботирдим,
Минг йиллик зулматни тонгга ботиргум.
Икки дарё аро тўлғонгин, болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

Қиличинг занг босди, болам, уйғонгин,
Тилимни дам босди, болам, уйғонгин.
Дилимни ғам босди, болам, уйғонгин.
Икки дарё аро тўлғонгин, болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

Болам, уйғонмасанг, йўллар қародир,
Ожизга қолган кун мотамсародир...
Икки дарё аро тўлғонгин болам,
Қўйнингда илонлар, уйғонгин, болам.

ЗЕБОГА

Хиёнатнинг тили кесилган,
Азобларин ютган қорачиқ.
Қалбинг бахтга тортиқ этади,
Ташлаб кетган энг гўзал оғриқ.

Бахтдан сархуш елкаларингда,
Тўлғонади сечинг бемажол.
Сўнг тушингга кирар ҳар кун —
Бешик узра эгилган аёл.

* * *

Бир қиз адашади, сечи кўнғироқ,
Қўлида пилиги куйган шамчироқ,
Изини ўпмоққа ой бўлар ўроқ —
Ойдинжон, бир ҳовуч қайғунгдан бергин.

Жийда гулларидан сув ичар афсун,
Тунни ёритади бир пари ҳусн,
Майсалар қўйнида эриб кетар тун —
Ойдинжон, бир ҳовуч қайғунгдан бергин.

Бу қиз борар йўлнинг ялмоғизи бор,
Тароғ, ойнаси-да, қирқта қизи бор,
Аждарининг қонли мингта кўзи бор —
Ойдинжон, бир ҳовуч қайғунгдан бергин.

Адашган қиз борар, қоши қайрилган,
У бугун кимдандир, кимдан айрилган,
Йўллариди тузоқ, изи тайрилган —
Ойдинжон, бир ҳовуч қайғунгдан бергин.

ИЗТИРОБ

Хотиримда тахланиб ётар
Сизсиз ўтган кунлар сурати.
Мени қийнаб яшайди энди —
Сиз унутган кунларнинг оти.

Хижрон юки жонимга тегиб,
Мени ташлаб кетади сабр.
Менинг учун энди бу юрак —
Изларингиз кўмилган қабр.

Бу қабрда гуллар ўсади,
Гунчасидан очилар азоб.
Энди менга ҳамроҳ тутинар
Сиз қолдириб кетган изтироб...

ФАРЗАНДСИЗ УЙ ҲАҚИДА ҚУШИҚ

Бу уй кўксида бор армоннинг кўзи,
Бу кўзда ҳасратлар ястаниб ётар.
Бу уйда сочларин ёзиб яшар тун,
Ундан олисларда оппоқ тонг отар.
Тонг отар, тонг отар, дардлари огир —
Кулбанинг тонги йўқ, туни бор фақат.
Унинг тушларида оппоқ тонг отиб
Бешикнинг шаклида кирар муҳаббат.
Бу уйнинг бекаси совуқ ёлғизлик,
Қачонлар орзун ютиб юборган.
Иккита умрнинг ёниқ бағридан,
Юракларни юлиб отиб юборган.
Ночор кулба ҳамон умидларга зор,
Ниҳояси бор деб бу совуқ туннинг,
Дарахтларга кўзи тушганда ҳар гал
Гуллагиси келар жуда ҳам унинг...

Мезон кўшиқ бошлаб кетганда,
 Қуёш кўзинг ёшлаб кетганда,
 Турналаринг ташлаб кетганда —
 Бунча менга ўхшайсан, осмон.
 Тинч қўймасдан бир олис дийдор,
 Тушларингга кирсаю баҳор,
 Дардларингга айланса оқ қор —
 Бунча менга ўхшайсан, осмон.
 Ишқинг тушиб баҳорга мангу,
 Кўзларингдан қочганда уйқу,
 Ҳайқирганда кетмасин деб у —
 Бунча менга ўхшайсан, осмон.
 Бир мағрур ҳис йўлинг тутганда,
 Баҳор сиринг билмай ўтганда,
 Ҳар йил уни сен зор кутганда —
 Бунча менга ўхшайсан, осмон.

СОҒИНЧ

(туркум)

Кўзлар унутдилар дунё рангини,
 Умри узун куннинг тугар қасами.
 Қуёш ҳам бардошни ташлаб қочади,
 Секин эшитилар туннинг қадами.
 Ойнинг кўзларида ухлайди хотир,
 Отажак тонгларни умид пойлайди.
 Бу тун «уҳ» тортганча яна қайтадан
 Сенинг нигоҳингни қалбга жойлайди.
 Юлдузлар кулгуси ўчиб боради,
 Майсанинг кўзида бир сирли армон.
 Менинг соғинчимни кўтаролмасдан,
 Онамнинг сочидек оқарар осмон.

* * *

Мактублар ёзасан узундан-узун,
Дардларинг тўкасан унда бирма-бир:
«Мен сенсиз жуда ҳам қийналиб кетдим,
Бир дона суратинг юборгин, ахир!»
Сен тинмай, ёзасан бахтдан, севгидан,
Мени соғинганинг такрор ва такрор.
Ва яна бу телба ҳижрон дастидан,
Менсиз жуда бефайз ўтганин баҳор.
Эринмай ёзасан: «Бу йил турналар
Юртим осмонидан ўтдим баланд?
Ҳар тун тушларимга турналар мисол,
Учиб кираверар она САМАРҚАНД».
Мактублар ёзасан ҳарфлар қатига
Кўзёшдай тўкилиб борар илинжинг.
Мактубни жўнатиб сўнгра йиғлайди —
Конвертга сизмасдан қолган соғинчинг.

МЕНИНГ ЭРТАГИМ

Бувим, менинг мунис бувижонгинам,
Энг сўнги эртагин айтди ўша кун.
Ярим йўлда қолди эртак тақдири,
Муроду мақсад-ла топмади якун.
Сўнг менга гўдакдай маъсум кулди у,
Гўё кўзларида куйларди эртак.
Охирги манзилга кетдию бувим,
Аммо баҳодирдан бўлмади дарак.
Баҳодир — эртакнинг ярмида қолган
Бахту ғам талашган муқаддас савоб..
Мени қийнаб ҳануз болалик йиғлар,
Бувим, баҳодирни олиб қайта қол.
Болаликнинг зангор хотирларидан
Мен томон шошилиб келаркан кимдир,
Ҳайқирдим эртакнинг давоми бўлиб
Келганинг ростмикан, сўзла, баҳодир!

* * *

Математика — тафаккур тожи,
Ақлим ҳисоб дафтарин йиртар.
Очиқ қолар дийдор — тенглама,
Ечолмасдан юрак ҳам кетар.

Кетар, сабр бир кун учун қарз,
Эрта уни тўламоғи шарт.
Яна шу гап — тенглама сўроқ,
Фақат юрак, кўз ёшингни арт.

Ишон, барибир ечамиз уни,
Жавоб деган висолранг тонг бор,
Қара, гарчи кўринмаса-да,
Илдиз ости кулмоқда баҳор.

Тенгламанинг совуқ сукути,
Жонга тегар, додлайди бардош:
Еч, ечавер, йўллари кўп-ку —
То кўксингга қулагунча тош.

Шодлик сотиб олар жонимни,
Ечаяпман руҳ дасти баланд.
Тенгламанинг мана жавоби:
Чорламоқда мени Самарқанд!

* * *

Тилим қочиб кетди мендан бу кеча,
Қалдирғоч, бир кунга тилгинангни бер,
Мен унга севаман деб айтай.

Дилим қочиб кетди мендан бу кеча.
Қалдирғоч, бир кунга дилгинангни бер,
Унинг ҳузуридан йиғламай қайтай.

ТУНГГИ САМАРҚАНД

Оҳиста қадам бос, чўчитмоқ гуноҳ
Меъмор табиатнинг хаёлларини.
Нозик санъатида нафосати бор —
Бутун ер юзининг аёлларини.
Кумушранг либосда уйғонаркан ой,
Гумбазлар шивирлаб айтаркан эртак,
Бундай ҳайратларнинг асири бўлиб
Бир умр сеҳрни этолмайсан тарк.
Бу сеҳр туш кўрар, тушларида йўл —
Аждодлар кўксига қолиб кетган сир.
Минора бағридан мингта кўз бўлиб,
Боболар боқмоқда, қарагин, ахир!
Одамларга ширин тушларни тилаб,
Тун оёқ учида сочар экан зар,
Ҳали айтилмаган қўшиқни куйлаб,
Ойнинг нурларига чўмелар шаҳар.

* * *

Дардларнинг соҳили кўринмас дарё
Мен чўкиб бораман кундан-кун унга.
Ёлғиз бир сирим бор кўмиб кетаман,
Ҳижронингдек узун ва қаро тунга.

Қаро тун бўзлайди сирим кўксига,
Узун сочларида аламли титроқ.
Сен кетиб борасан қолган изларинг —
Менинг юрагимга урилган пичоқ.

Сен кетиб борасан, мен эса чўкиб,
Дард ва сирлар ичра сизиб борар оҳ.
Кимнинг хотирига кирмоқни билмай
Ҳамон ҳайрон турар бечора гуноҳ.

КУЗНИНГ СУНГГИ ЭРТАГИ

Боғлар қисматини яширмоқ бўлиб,
Оппоқ кўрпасини ёпади туман.
Зангор хаёлларнинг бағрига кириб,
Уларни алдайди аёз — Ёсуман.
Тонг совуқ кифтини уфққа тираб,
Зангор хаёлларнинг додин сезади.
Бўм-бўш далаларда ёлғиз тентаираб,
Юракдан узилган соғинч кезади.
Дарахт — юраклардан қубилган бир қиз,
Дардли тўлғанади, чекканича оҳ
Ва ҳамон қийналар жон беролмай куз —
• Елкасида улкан, ям-яшил гуноҳ!

ТУНГИ УЙЛАР

Шаҳар. Бетонларга бош қўйган ўғлон,
Туш кўрар. Тушида армон каби оқ
Булоқдан сув олган кўза кўтариб,
Ялангоёқ чопиб киради қишлоқ.
Шу дам олисларда она қишлоқда,
Борлиқни япроқлар шивирин тутар.
Моҳтоб далаларга баш қўйган кўйин
Йўллар, чарчоқларнинг номин унутар.
Боғларга тун бўйи қуйилади нур,
Бир ширин ҳидлардан антикар полиз.
Ой — нурли либосин теракка илиб —
Ариқда чўмилар афсонавий қиз.
Мен гарчи қишлоқдан олис шаҳарда,
Сезаман: хаёлчан кўзларида нам,
Мевалардан менга насиба тугиб,
Ҳар кун йўлга чиқиб кутади онам.
Уйлар тугамайди, тонг эса яқин,
Хаёллар сураман қийноқдай уйғоқ.
Тонг отар, соғинчлар тўла шаҳарга
Мени қайта ташлаб кетади қишлоқ.

* * *

Сувга чўккан қиз рўмолидай
Олисларга оқиб кетди кун.
Кириб келди ковушин ечиб,
Оёқ учи кириб келди тун.

Тўрт томонга боқди у ҳайрон,
Кўринмасди сўз берган ҳилол.
Деразалар ортидан бир-бир,
Қараб чиқди секин, бемажол.

Ишвалари, нози кўп баҳор,
Алдаб олди тунни ўзига.
Сўнгра уни яшириб қўйди
Ун саккиз ёш қизнинг кўзига.

Шундан қизлар кўзи қародир,
Унда яшар покиза илинж.
Бу кўзларни алдаганни чин
Бир умрга қарғайди соғинч.

КУЗ

Яшиллик' айланиб борар соғинчга,
Майсалар қонида тинар ҳаяжон,
Елкасида улкан дардни опичлаб,
Дарахтлар титрайди ғамгин, безабон.

Ям-яшил дунёни ҳижронга ташлаб,
Қуёш кетиб борар ўйчан ва маъюс.
Қўрқув ичра, аста тўкилаётган
Сариқ япроқларни санаб турар куз.

ЧУЛПОН ХОТИРАСИГА

Секин нурай бошлар совуқнинг бағри,
Унутила бошлаган қўшиқлар мисол.
Қишининг этагида осилиб, музлар,
Ийғлайди: кетмагин бизлар билан қол.
Уйқули кўзларин ишқаб далалар
Секин бош кўтарар юраги тўлиб.
Кўкламнинг ҳидлари урган севинчлар,
Шошилиб оқади бир ариқ бўлиб.
Тоғлар ертидан бир қўшиқ уйғонар
Уч ойлик ҳижрондан сўнгги ҳарорат.
Майсалар кўзида уйғонар сўроқ:
Шоирим! Қайдасан, айта қолгин, айт?!
Унда, олисларда, кичик қишлоқда,
Урик гулларига тўла дунё бор.
Ҳали ҳеч қаерга изин қўймасдан,
Аввал шу қишлоққа сиғинар баҳор.

* * *

Ифорли туйғудан энтикди замин,
Ариқлар бўйида ниш урди ялпиз.
Тўрт ёққа жовдираб қарар бойчечак —
Сирғасин йўқотиб қўйган ширин қиз.
Саҳрони — қитиқлаб уйғотар лола,
Ялангоёқ чопар кўкдаги булут.
Шу дам баҳорники бўлганча буткул,
Кечир, хотирингни қилаяпман унут.
Сен ҳам унутарсан — энди висол йўқ!
Бир лоқайд ҳисларга кетдинг ишониб.
Нима ишқнинг номи айтсанг-чи, ахир —
Кимнидир жонингдан севмасанг ёниб.
Ишонма, унутдим деганим ёлғон,
Сени соғинмоқ ҳам бир муқаддас бахт.
...Қарасанг-чи, менга жуда ўхшайди,
Деразанг олдида гуллаган дарахт.

* * *

Девор ортидаги қулоқ,
Сенга ачинаман, вазифанг оғир.
Сенга қараб туриб вужудимдаги,
Барча сезгиларим қулоғи оғрир.
Сен эса оғриқсиз, тубан вужудга
Айланиб борасан кун сайин, ўсиб.
Қўрқаман, бир кун мовий осмонни,
Сенинг супраларинг қўймасин тўсиб.

БАҲОРНИ СОҒИНИБ

Боғларнинг тушида ям-яшил дунё,
Қуёш айтолмайди энг сўнгги сўзни,
Барча сепларини сочиб туриалар
Олиб қайтмоқдалар қариқиз --- кузни.

Осмоннинг кўзида сарғайган дийдор,
Маъюс тикилади кузнинг изидан.
Ялангоч боғларни ёпиб қировлар
Тўкилар сеҳргар тонгнинг юзидан.

Шаҳдам кириб келар тўртинчи қасам,
Кулгусида музлар энг сўнгги хазон.
Кўклам тушларини кўтара олмай
Илинжлар қор бўлиб тушар саргардон.

Жуда олислардан, қорнинг остидан
Биз томон югуриб келар бир дийдор.
Энг гўзал қўшиқнинг оҳангларидек
Томирларга секин қўйилар баҳор.

Осмонни булутлар кетдилар ташлаб,
 Юлдузлар тун бўйи қилдилар пойга.
 Қўлнинг туйғулари тўзиб қаради,
 Тераклар учига қўнаётган ойга.
 Заминнинг тушига сўрамай кирди,
 Ҳайратдан чанқаган қизи — саратон.
 Юракдаги ўрнин йўқотган баҳор.
 Кетаркан куйларди: қайтаман, ишон.
 Мажнунтолнинг маънос новдаларига
 Баҳорнинг дурраси илтиб қолди.
 Қирлар — эртаклари тугаган момо,
 Тўлганиб — тўлганиб сарғайиб толди.
 Булоқлар она тоғ кўкракларидан,
 Ийиб кела бошлар ширингина сут.
 Боғлар қисматида қўшиқ уйғонар,
 Қўшиқки бағри ва орзулари бут.
 Осмон ва заминнинг қасамларидан
 Бир қиз туғилади. Сўнгра иримчи —
 Бобо қуёш нурли қўлларини чўзиб,
 Ҳар бир хонадондан сўрар суюнчи.

ТУН ЭРТАГИ

Тун — қоп-қора узун сочли қиз,
 Рўмолини аста ечади.
 Қиз кўксига бошини қўйиб,
 Алдамчи ой қасам ичади.
 Мудрай бошлар кундузги чарчоқ
 Қимтинади лаблари беҳуш.
 Деразадан мўралар секин,
 Ёстиқларин ташлаб кетган туш.
 Юракларга қуйилиб борар
 Орзуларнинг тунги қисмати,

Хўрсилади оёқ остида,
Хазон — ишқнинг йиртилган хати.
Олисларда чопар саргардон,
Соғинч-сочи оқарган аёл.
Деразамни чертиб қўймайди
Тун бағрига сиғмаган хаёл!

ХАЛҚ ОҲАНГИДА

Тила, деди Самарқанд,
Елғиз сени тиладим.
Топиб бер, деб изингни
Узун йўлга эландим.
Узун йўлнинг юраги
Тошдан экан, нетаман.
Ичолмаган сувимни
Кўзда олиб кетаман.
Кўз ёшимга юзини
Ювар бахтли келинчак,
Юрагимда тебранар
Уйингдаги беланчак.

Беланчакнинг ичида
Айтолмаган аллам бор.
Азоблардан туғилган
Армон деган болам бор.
Армон онангман энди
Уйига етолмаган.
Самарқанднинг қўшигин
Ҳеч вақт унутолмаган.

Елғон — унутдим дея,
Армон сочинг ўраман.
Узун тунлар мен қайта
Кўзингни туш кўраман.

ТҶҮРТ ШЕЪР

Телбаман, йўлларим девона гумроҳ,
Бунда бор на ақл, на-да бирор шон.
У ўлган мен учун, мен эса баттол —
На куним бор менинг на туним, ишон.
Ҳар гал ойинадан сўрайман беҳол:
Айтгин, кимман ўзи, айтсанг-чи охир.

Ва ногоҳ титрайман, мен йўқман наҳот,
Наҳотки мен энди йўқотилган сир.
Қай вақт мен бир нозли раққоса мисол
Хотиринг қабрини ўйнадим тегиб.
Воҳ, бир кун вайрона шу қабр ичра
Руҳим ўзлигига нур олди топиб.
Боши берк кўчалар кутаркан мени,
Ғафлатман ҳаётнинг рангин унутдим.
Кўксимда бир гавҳар бор эди афсус,
Уни ўлик дилга яшир деб тутдим.

Кетаман, ҳеч кимдан сўрмайман, йўқ,
Йўл қайда? Манзил-чи? Мақсадлар надир.
Лабларим тутаман кимгадир, билмам;
Бу мажруҳ дилимчун ким афсонадир.
У ўлди дилимда, ким бўлса ҳамки
Кўзимда бир олам чайқалди беҳуш.
Бу мадда қалбимнинг кўзи ёриди —
Гўё руҳим энгил учаётган қуш.

Бу менман ва лекин «мен»дан не фойда,
У йўқ, энди «мен»им оҳ тортади жим.
Лабларим мастона пичирлар дилхун:
Юракдаги қабр, кимсан, ўзи ким?!

ЯШИРИН СИР

Лабларим куяди, лабинг гуноҳкор,
Бир қайноқ нафасда муҳрдир оташ.
Кўзларинг ўқийди маънос кўзимдан,
Телба кўнглим очган роз девонаваш.
Биласанми, дардчил қалбнинг қаърида
Бир сўзни сен учун асрадим пинҳон.
Мен уни асрадим гирчи ҳар лаҳза
Азоблар Ватани бўлганда ҳам жон.
Айтдилар: у аёл, девона, телба,
Лабидан сачраган бўсалар арзон.
Балки бу рост гапдир. Мени лабларинг —
Соғинчи ер қилган, висоли осмон.
Тафаккур айланар исминга такрор,
Бўғзимда лаззатли оғриқсан менинг.
Истайман Ватандай оғушларингда
Жонимга сув берса лабларинг сенинг.
Истайман қай кундир ғанимдан йироқ
Сенга юрагимдан тутсам-да шароб.
Қий-қизил гуллардан тўшаклар тўшаб,
Бизни сархуш этса жаннатона хоб.
Лабларим куяди, лабинг гуноҳкор,
Бу қайноқ нафасда эриб, йўқ эдим.
Сен гўзал китобсан жуда ҳам қисқа
Мен унга қониқмай, ёниб ўқидим.

* * *

Кетгин, дилозорман, гуноҳларини
Ўзгага сотмасдан севган гуноҳкор.
Кўксимда сапчиган шу бир юракда
Ҳали ушалмаган мингта ҳавас бор.
Тушун, қалбинг покдир, этагим нопок,
Хилватнинг тилида сирим бор менинг,
Сезмайсан, бўсалар тутганда лабим,
Сархушсан. Лоқайдман, айбингман сенинг.

Кўзимда минг тил бор, бари бўзлайди.
Азобли тунларга май тутиб ларзон.
Мен тоқай ишқ ҳақда сўзлайман ёниб —
Мана дилим эмас, лабларимда қон.
Ишқинг учаётган юлдуздай бешон,
Қалбимда беумид, йўлсиз кезади.
Ишқинг ёмғирлардай маъюс, безабон,
Гуноҳқор қалбимни тинмай эзади.
Мен зулмат қаърида топинган бир дил,
Сен умид қуёши — ёруғ ва равшан
Жуда ҳам кечикдинг, саодатбахш руҳ,
Сен етиб келганда мен эдим гумон.
Кеч келдинг, бағримда қадалганди ўқ,
Кеч келдинг, гуноҳга ботгандим чунон.
Исмсиз бир туннинг бадном бағрида
Шам каби мен ўчиб бўлгандим, ишон.

ДЕВОР

Лаҳзалар учаркан совуқ безабон,
Кўзингнинг тили бор ваҳший афсунгар:
Деворлар тиклайди тўрт ёнга.

Кетгум

Йўлсиз йўловчидай энди дарбадар,
Бораман моҳ чўмган даштлар бағрига.
Нурлар чашмасига кўмилиб кетгум,
Иссиқ ёз тонгининг нур йўлкасида.

Ям-яшил дунёга чўмилиб кетгум,
Тинглайман хўрозлар қичқирини,
Деҳқон кулбасининг чўнг елкасида.
Мен сендан қочаман.

Зор саҳроларнинг
Покиза руҳида балқиган шабнам,

Шаробидан ичгум майсазорларнинг
Мен сендан қочаман. Уйғоқ денгизлар
Тўшига бош қўйган қоялар томон.
Сўнгра юрагимни сотаман, алҳол,
Бебош тўлқинларга мен девонаҳол.
Олис уфқларга кетарман барча,
Даштларни, тоғларни, осмонларни ҳам,
Бир озод қуш каби елкамга ортиб.
Мен учиб бораман, теграмда дунё
Қушлар овозидан кетар ютоқиб.
Сендан олисларга қочиб кетаман
Синдириб ёлғоннинг олтин қасрини.
Хур йўллар қайтадан кўрсатур менга
Орзунинг зангори, дилхун шаҳрини.
Лек золим кўзларинг фарёдлари-лақ
Мен борар манзиллар йўлини тўсади.
Ераб, мен бандининг тўрт ёнимга тик,
Қайтадан енгилмас девор ўсади.
Қай бир кун барибир қочаман сенинг
Нигоҳлар қасрингдан бечора қулдай.
Сўнг тўйиб суяман эркин елларни
Бағрига бош қўйиб беғубор гулдай.
Ётурман қуёши олам сўнгига,
Шу мудроқ дунёни гафлатга қўйиб.
Сўнг енгил ётурман олтин булутлар
Бағрига пар каби тўлганиб чунон.
Нурли қўллари-ла бошимни силаб,
Бир озод қўшиқлар куйлади осмон.
Мен ўшандан бошлаб сархуш ва озод,
Нигоҳим тикаман сенинг фусункор —
Кўзингга. У менинг йўлимни қанча
Боғлади саргашта ҳам девонавор,
Нигоҳим тикаман далли девона,
Кўзларинг боғлаган афсун зиёга.
Тўрт ёним девордир, мен-чи боқаман
Кўзларим тўймаган озод дунёга.

* * *

Кўксимда армондек яшайди кўзинг,
Вужудим ўт бўлиб ёнади, ёраб.
Бир кун юрагимнинг чуқур ерида
Кўзларинг хазондек куйлайди титраб.

Улар куйлайверар бевақт кузакда
Адашиб гуллаган дарахтлар мисол.
Улар куйлайверар тун қучоғида
Бўм-бўш ёстиқларда йиғлайди аёл.

Улар куйлайверар, турналар қайтар,
Бир маъюс кўшиқда эрийди баҳор.
Ҳеч ким очолмаган қалб эшиклари,
Содиқ туйғуларга бўлар интизор.

Сўнгра ҳижронларнинг узун йўлида
Мени ёлғиз ташлаб кетади улар.
Кейин қалбнинг бўм-бўш кўчаларида
Кўзингга ўхшаган кўшиқ туғилар.

* * *

Бечора, ёмғиржон, сен ҳам кўчада
Бошпана излабми маъюсу дилгир,
Деразамга бошинг қўйиб йиғлайсан,
Эшикни очаман, ичкарига кир.

Кир дейман, тилимга тушунолмайсан,
Эзилиб йиғлайсан бағринг тўла қон.
Озгина сабр қил, бирга кетамиз,
Тилингни ўрганиб олай, ёмғиржон.

ХАЛҚ ОҲАНГИДА

Қирқ кечаю қирқ кундуз,
Ишон, бошимда юлдуз,
Юрагимда йиғлар сўз,
Сени излаб топмадим,
Бахтга эшик ёпмадим.

Дарёдан сўрагандим,
Деди кўзим сўқир-ай,
Тоғлардан сўрагандим
Деди қалбим тақир-ай,
Шамолларга юз бурсам
Ўзини олиб қочди.
Дарахтларга ялинсам,
Шивирлаб сирим сочди.

Узун йўлга тикилсам,
Деди жуфт-жуфт из бор-ай,
Топдим дея талгинсам,
Енгинангда қиз бор-ай.
Қиз, ишқинг дарахтидан
Менга тобут тутдингми,
Ҳижронда наҳанг бўлиб,
Охир мени ютдингми..

Ютма мени, жон наҳанг,
Қалбимда кўш бешик бор,
Самарқандда мен учун
Энди бўм-бўш эшик бор.

Бўш эшик, бўм-бўш эшик
Остонанда из кўрдим.
Бу сарҳадсиз дунёда,
Соғинч деган қиз кўрдим.

Қарғайман, қиз сочидай
Узун бўлсин армонинг.
Кўз ёшимдай эрисин
Мени соғинган жонинг.

Мен-чи, асло ўлмасман,
Бу дунёда изим бор,
Армон деган ўғлим бор,
Соғинч деган қизим бор.

* * *

Далалар ухлайди армонсиз, бекам,
Узлигин унутиб тунлар ухлайди.
Сенинг борлигингни, менинг боримни
Сезмасдан бахтиёр кунлар ухлайди.

Ёмғирлар ухлайди осмонларида,
Ерга етолмаган тўлғоқли нола.
Баҳор ухлаб ётар қиш бешигида
Ҳали тетапоя қилмаган бола.

Ҳеч етмас йўлларнинг беланчагида
Мени тушларида кўрар мажнунтол.
Ҳижроннинг мангулик тўшақларида
Уйғонмас уйқуга кетибди висол.

Уйғоқман, Самарқанд уйғоқ биламан —
Мовий гумбазлари — уйқусиз овул.
Утинчим: рухсат бер фақат бир лаҳза
Бедор кўзларингда ухламоқ учун.

* * *

Мен — аждар оғзидан ўғирланган қиз.
Шамоллар Ватаним, замин кавушим,
Тоғлар кўкрагимдир, қалпоғим осмон,
Нафрат ўлиб берган найдан товушим.
Икки дарё пайдо кокилларимдан,
Босган изларимдан тўкилган жаннат.
Йиғласам дур бўлган, кулганимда — гул,
Қаҳримдан уйғонгай рўзи қиёмат.
Мен бугун талашман, гарчи аждар йўқ
Хуснимни едилар, қолгани юрак.
Пиёзнинг пўстидай бўлди кавушим,
Шаҳзодам, мен сени топмоғим керак.

* * *

Тақдир менинг маъюс қорачигимга
Муҳр қилиб босмиш ташна дийдорни.
Мен қаёнга қочмай унинг дастидан
Пешвоз қилаверди сенсиз баҳорни.

Тунлар қорачиқда ингради кимдир,
Уни ёролмадим на дўст, на ёрга.
Мени тилсим дебон, мени сир дебон
Дўстлар осаверди унутиш дорга.

Мен миллион марталаб ўлиб-тирилдим,
Тилсиз гумонлардан, тилсиз шафқатдан.
Билардим қайси кун қорачигимга
Кўшиқдай уйғонгинг бордир маъфатдан.

Дафъатан қайғулар адашиб кетар
Ногоҳ тилдан қолур энг ширин сўзлар.
Сўнг осмон ёстигинг узра тўкилар,
Ялдода адашган номсиз юлдузлар.

Кўзларингга айтгин ҳайқирсин улар,
Бағримга қуйилсин бир нурли нидо.
Барча қайғуларинг нишонгин менга
Иккимизни севар шу буюк хато.

Утган хатолардан сен очмагин лаб,
Покман, саждагоҳинг бўлиб қоламан.
Адашган йўлингдан, гуноҳларингдан
Сени ўтмишингдан тортиб оламан.

ҚАДИМИЙ ҚУШИҚ

Осмон бошимда энди,
Юлдуз кўзимда синди,
Сени излаб тополмай
Бўрон дилимда тинди.
Вовайло, вайло, вайло,
Бу дардга бергин даво.

Боғда қўлим тилинди,
Урнинг жонда билинди,
Кечирмаган кунлар эй,
Кипригимга илинди.
Вовайло, вайло, вайло,
Сени севдимаё, Лайло,

Қадамларим олтидир,
Аламларим еттидир,
Етти қат ер остида,
Ишқ суягем этидир.
Вовайло, вайло, вайло,
Ким севса бўлар худо.

Чаккамда бор тоқ гулим,
Очилмаган оқ гулим.
Бўрон тинган дилимда
Яшинларни ёқ гулим.
Вовайло, вайло, вайло,
Бу дард бумча бедаво.

Фалакда ой ботмади,
Қўлимда қон қотмади.
Алла айтсам юракка
Тош меҳрингга ётмади.
Вовайло, вайло, вайло,
Дардим менинг бедаво.
(Ким севса бўлар худо)!

* * *

Юрагимга боқдим: ёнар лолазор,
Кенг дунёга боқдим: галвали бозор,
Далаларга боқдим: алдамчи баҳор,
Уларга алданиб тўкилма, жоним.

Сен учун тўкилиб адо бўламан,
Майсаннинг тилида пайдо бўламан,
Ҳақ ва муҳаббатга худо бўламан,
Фақат сен тилимдан тўкилмай тургин.

Хиёнатнинг қонин ичдим, тўкилма,
Жонбахш кечалардан кечдим, тўкилма,
Сирларнинг тилини ечдим тўкилма.
Тўкилма, тўкилма, тўкилма, жоним.

Бир куни юрагим гуллайди чунон,
Қўлларим иккимас, бўлар ўн миллион,
Барча рақибларим қолур безабон —
Гурурим, дилимдан тўкилмай турсанг...

ИЛИНЖ

Охири кўксимда бардош қарийди,
Муродимни кутиб қуёш қарийди,
Рухдаги бир қайноқ талош қарийди,
Мен эса қаримай туравераман.

Сени кўраман.

Йиллар сирларимни очиб кетади,
Юрак лаш-лушини сочиб кетади,
Энг бахтиёр кунлар қочиб кетади,
Мен ўзимга тўзим тилаб юраман:

Сени кўраман.

Умр боғларида кузакдай кезгум,
Қисмат дарахтидан хазонлар узгум,
Илдизлар кўзида ёш бўлиб сизгум,
Шунда ҳам баҳордай келавераман:

Сени кўраман.

Мендан сўнг ортимда соғинч хун қолур,
Естиғи яримта бева тун қолур,
Тиллари тугилган сирли кун қолур,
Армөннинг умрида яшайвераман:

Сени кўраман.

УЗЛИҚНИ ТАНИШ

Кўзингда боғларнинг сурати,

Ииртасан сен уни даргазаб.

Лаҳзада ўзгариб кўзларинг

Дарёлар оқади вожааб.

Мен-чи гўл, бефаҳм, билмасдан,

Дарёга чўктириб нигоҳим.

Сўрайман афсунлар тилида —

Сен менинг нечанчи гуноҳим?!

Йилларнинг этаги йиртилиб,

Шамоллар қўйнида чарийди.

Бир куни суягим оралаб
Музлаган баҳорлар эрийди.
Руҳимни ўпаркан чечаклар,
Боғларда изғийди арвоҳим.
Ногаҳон, бир бўм-бўш беланчак...
Сен менинг нечанчи гуноҳим?!
Адирлар ортида бир йўл бор,
Чорлайди мен ёниб чопаман.
Чанқаган ялпизлар остидан
Оҳ, бирдан ўзимни топаман.
Лабимда сув тутиб титрайман:
Ича қол, кўп яша, паноҳим.
Лабларим қурийди, ялпиз қовжирар,
Бу менинг нечанчи гуноҳим?!
Тилимда бобомнинг қўлидай
Забардаст дарахтлар ўсишар
Ва менинг тишларим синдириб,
Болталар уларни кесишар.
Илдизлар огрийди кўксимда,
Муқанна ёнади. Дил оҳим —
Широқни уйғотиб бўзлайди —
Қани сен эй, буюк гуноҳим!

(Бу менинг нечанчи гуноҳим)

* * *

Турнасиб осмоннинг кўзи бўламан,
Хокисор хазоннинг сўзи бўламан,
Ям-яшил армоннинг ўзи бўламан,
Она, совчиликка қуёшга боринг,
Мени дарахтларга никсҳлаб беринг.
Зангор япроқларда эртақларим бор,
Ҳали бахт ўпмаган этакларим бор,
Очилмаган минг бир чечакларим бор.

Она, юрагимдан лолалар теринг,
Мени дарахтларга никоҳлаб беринг.
Қўшиқлар тўқидим: илдизинг бўлай,
Барглар шиварида ой каби тўлай,
Агар етолмасам бир йўла ўлай,
Она, телбасан деб йиғламай туринг,
Мени дарахтларга никоҳлаб беринг.
Бир куни бошимни олиб кетарман,
Охир муродимга мен ҳам етарман,
Сирларим қўл етмас кунга этарман.
Она, орзуларим қўриқлаб юринг,
Мени дарахтларга никоҳлаб беринг.

* * *

Бир, икки, уч дедим,
Шубҳаларинг пуч дедим.
Бўм-бўш қўлларинг билан
Бу дунёни қуч дедим.
Қўлларинг қучолмади,
Қуш каби учолмади.
Кўксимдаги тугунни
Уриниб ечолмади.
Кўксимдаги тугунлар
Яраси бөр бугунлар.
Менга ёр бўлди сенсиз,
Хиёнатсиз ҳур тунлар.
Ҳур туннинг зил тили бор,
Ойдек ёруғ йўли бор.
Сенинг ёқангда мангу
Ишқнинг увол қўли бор.
Сенга увол бўламан,
Ҳотири бол бўламан.
Икки қаро кўзингда
Мангу савол бўламан.

БОБОМНИНГ БОҒИ

Бобом экиб кетган бу улкан боғда
Тўнкаларни кўрдим: тилсиз бечора.
Совуқ шамолларнинг қора қиличи
Дарахтларни кесган, янчган минг бора.

Бобом экаверган...

Дарахтлар ўсган...

Мен бугун бу боғнинг қалбига бордим.
Қуриган дарахтга лабларим босиб,
Тўнкага бош қўйиб йиғлаб юбордим.

ФУРУҒИ ФАРРУҲЗОД

Она, мен ўламан. Қишлоқнинг ўша
Хилват тўшагидан қазишсин қабр.
Жасадим куяди, қабрим устига —
Қўйилган тошларга тилайман сабр.

Жасадим куяди, куюётган мен —
Эриётган шамдай адо бўламан.
Бир етим юракнинг буюк сиғинчи —
Соғинч деб аталган худо бўламан.

Она мен ўламан, йиғлама, ахир,
Курашиб яшадим бир инсон қадар.
Улган жасадимдир, мен эса тирик,
Бош олиб кетади руҳим дарбадар.

Иблислар, шайтонлар — бир ҳовуч ҳаром,
Тоза этагимга боғлашди доғлар.
Менинг ёлғиз дилим, телба дилимга
Бардошни ўргатди хазонрез боғлар.

Уламан. Беланчак осилган ўша
Тутнинг дарахтидан яшашсин тобут.
Токи дардим бўлиб фарёдлар чексин,
Менинг болалигим — қулаётган тут.

Она, эртакларинг бор эди гўзал,
Менга бер, уларни олиб кетаман.
Парилар сочидай узун йўлларнинг
Сўнгида беармон кунга етаман.

Она мен ўламан. Очиқ кўзимни
Меҳроб бармоқларинг секин ёпади.
Кимгадир бахт бўлган ёноқларимни.
Энг сўнги ошигим — тупроқ ўсади.

Она, мен ўламан, ёниб ўламан.

* * *

Айтмадим. Дунёлар айтиб йиғлади,
Қайтмадим. Рўёлар қайтиб йиғлади,
Битмадим...

Гиёҳлар битиб йиғлади.
Менинг изларимни ўпиб руҳингда.

Айтгандим...

Дунёлар айтмасдан кулди,

Қайтгандим...

Рўёлар қайтмасдан кулди,

Битгандим...

Гиёҳлар битмасдан кулди —
Очиқ кўзларимни ёпиб руҳингда.

КУЗ

Уйчан теракларнинг бўм-бўш қўлидай
Бўм-бўш юрагимда изғийди бир дард.
Илтижо худоси бўлиб ёлвордим,
Сен кимсан, азобим, кимлигингни айт?!
Учиб қолган исён — юрак ётар жим,
Тилларида қотган ярадор сўзлар.
Уларни соғиниб, талпинган лабим,
Ёраб, зимистонда қолгандай музлар.
Музлайди вужудим. Улган руҳимни
Кўмаман заминнинг сўнгги қатига.
Бир куни кўз очсам ётибман, эвоҳ,
Музлаган юракнинг салтанатида.
Тўрт ёнга боқаман: кечмоқда кузак,
Дилгир хазонларнинг кўзларида хоб.
Мезонларнинг узун йўллари аро —
Мен томон чопади кечиккан жавоб.
Келдингми... — суяман уни бетакрор,
Сенмисан... — ҳайратим ёқасин йиртар.
Лек руҳим туш кўрган малика мисол
Бошин қуйи солиб қайгадир кетар.
Кетади, сарғайган боғлар ёдига —
Мен руҳсиз кираман кўксимда азоб.
Дарахтга айланган вужудимдан жим
Хазондай тўкилар кечиккан жавоб.

* * *

Нигоҳинг тутганда бир аччиқ шароб,
Нигоҳим олмади нигоҳларингни.
Дарддан тўйган эди кўзларим у кун,
Кечир, ичолмадим гуноҳларингни.
Телба руҳ ичида чайқалади дард,
Вужудим қайгадир ўздан кечади.

Сенга тутолмаган гуноҳларимни
Осмон кўзларимдан сузиб ичади.
Мен ёлғиз, сен ёлғиз, сиримиз ёлғиз,
Демаки, барчамиз кимсасиз ночор.
Фақат ўксинмагил, кўгар бошингни
Хазонлар остида кечмоқда баҳор.
Бу баҳор сеники, баҳор меники
Зангори кунларга илло, етайлик.
Рухларда дайдиган дарбадар Ватан
Бағрига сирлардай сингиб кетайлик.
Туйғунинг шафақранг шаҳрида бир кун,
Ишон, гуноҳимни йиртиб ташлайман.
Сўнг қайта дунёга келмоқлик учун
Сенинг кўзларингни ича бошлайман:
Нигоҳинг тутганда бир аччиқ шароб.

* * *

Баҳор, югур жоним, сени кутмоқда,
Тунлар юлдузлардан тилангувчи бахт —
Олис бир қишлоқнинг олис ёдида
Қуриган мажнунтол — мен севган дарахт.
Саволлар бермагин, гуноҳкор ўзим,
Қалбим кўз ёшидан тўйинмади у.
Энди тилим соқов, кўзларим сўқир,
Ненидир излайман гадодай мангу.
Юрагим тобутдай бўм-бўш кимсасиз,
Ёлвориб сўрайман бормисан дўст, ёр?!
Тегирмон тошидай оғир кунлардан
Мени ўзинг асра, бардошим, баҳор.
Сен жуда ўхшайсан эртақларимга
Келгин, юрагимга лабларингни бос
Ва сўнгра зангори руҳимни олиб —
Мажруҳ мажнунтолнинг шохларига ос.
Баҳор, югур жоним, энтикиб югур.

Дардимнинг кўзасин ёради,
 Хотирагнинг мунгли, кўр ларзалари.
 Уткичи шамолда очиб-ёпилар
 Юрагимнинг синиқ деразалари.

Бу кеча қалбингга меҳмон бўлади
 Қировлар остида унутилган ёдим.
 Кўзинг косасига эриб тўлади
 Музлаган соғинчим, музлаган додим.
 Бемаҳал дарахтлар гуллайди
 Яшириб осмоннинг доғини.
 Вақт — қарвон осади бўйинингга,
 Яшамоқнинг синиқ қўнғироғини.

Мен сархуш нчаман хаёлларингни,
 Сен унда ғамларга шароб тутасан.
 Йигирма етти йил кечади сендан,
 Сен эса кечмасдан кутаверасан.

ИЛДИЗСИЗ ДАРАХТ

Илдизим — қўлларим чириб тугаган,
 Ёлғондан қучоқлаб турибди тупроқ.
 Эртами, индинми елажак шамол —
 Менинг қулашимга тикилган байроқ.

Илдизим бор эди — мингми, миллионми!
 Мағрур ўсар эдим, бошимда само.
 Бугун илдизи йўқ — танимдан тортиб,
 Ҳатто яроғимнинг исми илтижо.

Ҳар кеч туш кўраман тушларим зангор,
 Сеҳргар қўлларим қайта ўсади.

Ногоҳ уйғотаркан бемаҳал титроқ,
Эртак — умидимнинг йўлин тўсади.

Куёшнинг кўзлари нақадар гўзал,
Бардошсиз илдизлар сиздан тонаман.
Ватаним самодир, унга интилиб,
Бир кун Муқаннадай ёнаман.

* * *

Жим ётган юрагинг уйғотгин бўзлаб:
Ўзингга бир гўзал қайгулар тила.
Улар қайтмас бўлиб кетган бўлса гар,
Болаликнинг зангор эртаги билан
Муҳаббатга дафн эт ўзингни.

Юлдузли осмонни юлдузсиз кўрган,
Кўзларга юлдузни кўрсатолмасанг,
Бобонгнинг тер ҳиди ятакларини
Жону дилинг билан ўпа олмасанг,
Нафратга дафн эт ўзингни.

Аёлнинг сочида сузган қўлларинг,
Эшитмаса сочлар дод-фарёдини,
Юрагинг топмаса бир умр яшаб,
Она қорнидаги асл отини
Ҳайратга дафн эт ўзингни.

Гуноҳларингнимас, ўзингни севсанг,
Душманинг кўксингдан кетса пичоқлаб.
Йиқилмасдан бурун онангни эмас,
Яшашни жон қадар турсанг қучоқлаб,
Журъатга дафн эт ўзингни,
Нафратга дафн эт ўзингни.

Ҳаво совуқ...

синиқ ойиналардан,
Сўрамай киради бешафқат аёз.
Кўлларим музлаган, қалбим музлаган,
Эритолмас энди уни миллион ёз.
Тун ҳам қаро қўлин чўзиб кўчадан
Ненидир менданми қилар илтижо.
Унга жавобим йўқ.

Ялдо кечада

Ўзни ўзга дардга этгандим фидо.
Яъни ҳаво совуқ.

Йиғлай олмасдим,

Ижара кулбанинг дарди йўқ эди.
Жуда ёлғиз эдим...

Ярадор қушдай —

Кўксимга қадалган аёз — ўқ эди!
Эски ашулани қайтарар эдим:
«Балки қисмат шудир, шўрдир пешонам...»
Бағримни тигардим: эвоҳ бағримда,
Ўзимдай ижара турарди онам.
Ҳатто шу соғинч ҳам музлар танимда
Шамол увиллайди, эшик ғижирлар —
Шамол, наҳот сен ҳам ўз Ватанингда
Ўзингнинг уйингда турсанг ижара?
Ҳаво совуқ эди...

Юлдузсиз умр —

Ижарада турган тун узун эди.
Музлаган хазоннинг илҳақ кўзидай,
Турналари кетган бағрим хун эди.
Шунда қор остида қолган куз бўлиб,
Ёлвордим:

минг битта бахтдан кечаман.

Сув эмас, сен менга оловларни бер,
Чанқадим, мен бугун олов ичаман.

Ногаҳон ижара кулба қалқиди
Еттинчи осмонга учар эдим мен.
Ялдонинг титилган бағрини ташлаб
Мовий кенгликларни қучар эдим мен.
Кўксимга урилди бир оташ нафас,
Бағрига ташландим: сенмисан, она!
Олис-олислардан бир садо келди;
Уйғон, болам, ахир бу мен — Муқанна.
Ҳаво совуқ эди...

Муштим тугилган,
Кўксимда саратон, қайнар эди ёз.
13 аср тунни ортда қолдириб,
Кўксимда уйғонди бир гўзал қасос.
Мен энди жонимни ижара қўйиб,
Худди Ватанимдай — сўзни қучаман,
Бир қўлимда ялдо, бирида олов,
Муқанна мен сени излаб учаман.

* * *

Сен дединг, кечикдик, хуржунлар бўм-бўш,
Қарвон талаангандир, қароқчилар кўп.
Рухим, талаанганлар битта биз эмас,
Уларнинг дардини, гуноҳини ўп.
Қара, қорачиғим тундан-да қаро,
Унда бир ярадор дарахт ўсади.
Бу очкўз дунёнинг чўнтақларидан
Келажакни умид тўсади.
Сен дединг, кечикдик. Кечикмадик биз,
Аслида кечикиб дунё айланди.
Сенинг томирингда, менинг қонимда —
Муқаннанинг олов қони бойланди.
Қарвон талаанганди, хуржунлар бўм-бўш...
Сим-сим, дарвозангни оча қол, само.
Учамиз. Ёмғирдай ерга қуйилар:
Бизлар кечикмадик, кечикди дунё.

* * *

Само даричасин сим-сим очади,
Мен ундан, у мендан кечади,
Ёлғизлик руҳимни сувдай ичади,
Бу сувни сиз унга жодулаб тутинг,
Моҳтоб, мени ўғирлаб кетинг.
Мен ғижим мактубман гумон ўқийди,
Ҳаво туманлардан парда тўқийди.
Нега у йўқ энди, йўқ энди...
Бирпас дийдорини кўрсатиб ўтинг,
Моҳтоб, мени ўғирлаб кетинг.
Дарахтлар йиғлайди. Бойўғли кулар.
Сир олган бандалар ким улар?!
Кўксимда бир дунё безабон қулар,
Қулаб кетаётган дунёни тутинг,
Моҳтоб мени ўғирлаб кетинг,
Мен энди гулларда тунайман,
Ватандай йўлларида тунайман,
Унги йўқ сўлларда тўнайман,
Тунамаган тунни азоблаб кутинг,
Моҳтоб, мени ўғирлаб кетинг...

* * *

Кетдингми...

Энг сўнги хазон тўкилар,
Кузакни аврайди маккора шамол.
Йиртиқ халтасида кунларни солиб,
Йўлларни тўлдириб юради малол.

Осмоннинг юраги эзилиб тушар,
Очкўз наҳангларнинг ташна комига.
Тунлар қабоғингдан май узатади
Қора лелаларнинг сўлгин жомида...
Нега келган эдинг?!

* * *

*Муҳаббатнинг азасида айтил-
ган қўшиқ.*

Айлан, айлан, қалбимо,
Дарёларга айлангин.
Сен кечмаган, у кечган,
Дунёларга айлангин.

Ой чачвонсиз гўзал қиз,
Совуқ тошга айланди.
Бу дунёда мен ёлғиз,
Бағри тошга айландим.

Ёлғиз бўлиб бағримо,
Оқ туманга айлангин.
Сурайё кунлар учун,
Сир, гумонга айлангин.

Мен суймадим, у суйди,
Энди сен ҳам суйгино.
Мен куймадим у куйди,
Энди сен ҳам куйгино.

Айлан, айлан, қалбимо,
Мажнунитолга айлангин.
Учар қанот оти бор —
Ойжамолга айлангин.

Учар қанот от билан,
Олисларга борамиз.
Ёрилмаган тошларни,
Севги билан ёрамиз.

Айлан, айлан, қалбимо,
Келинчакка айлангин.
Ҳеч ечиб бўлмайдиган
Беланчакка айлангин.

Келин келар йўл усти,
Беланчакни боғлаймиз.
Куёв бўлар у йигит...
Қонимизни доғлаймиз.

Доғланганинг етмади,
Боғланганинг етмади
Етмагани шу эди:
Кўзимдан у кетмади.

Мен суйиб-суйган эдим.
Мен туйиб-туйган эдим.
Севолмаган кунимда —
Мен ахир ўлган эдим.

Айлан, айлан, қалбимо,
Соғинч — бахтга айлангин.
Самарқанднинг йўлида —
Бир дарахтга айлангин.

Дарахтнинг япроғига
Кўзларимни яширгум.
Энди телба дилимни
Дарёларга топширгум.

Айлан, айлан, қалбимо,
Дарёларга айлангин.

* * *

Семурғ тумшуғида мактуб кутамаң..

Семурғ йиғлаб ўтар.

Мактуб чак-чак қон.

Жисмимни минг битта бўлакка бўлиб

Мени ташлаб кетар ҳайратжоң.

Муҳаббат, тишларим кавакларида,

Инграйди:

Қалдирғоч қонин ичаман.

Бу тун кечмишимнинг бағри

қон.

Сендан-а ўтмишим, сендан кечаман.

Семурғ тумшуғида мактуб

кутамаң..

Кутганим сен эдинг, унутганим ҳам.

Баҳорий кўйлақда энтиккан нафас.

Юрагимнинг қонли дарёларида

Чўкиб кетди бошлар солинган қафас.

Мен сендан кечибман, сендан кечиб ҳам,

Кечганим дард бўлди, кечганларим дард.

Дилингни ичибман, дилинг ичиб ҳам,

Ичганим дард бўлди, ичганларим дард.

Семурғ тумшуғида мактуб кутамаң..

Семурғ йиғлаб ўтар, ўтмишдан йўқ хат,

Йиртиқ кўйлағида музлаган дилинг,

Вайрона хотирда кезади фақат.

Мен мактуб кутамаң ўтган кунлардан,

Совуқ ўрмонларда кўмилган баҳор.

Сен нега йиғлайсан бағринг чак-чак қон,

Семурғ, тумшуғингда неча қабр бор?!

Семурғ тумшуғингда баҳор кутамаң..

БАҲОР

Мармар зиналарда томчилайди қон —
Маликанинг кесик жимжилогини —
Оққушлар сўради симириб —
Бошларига кийиб бахт ялогини.

Парилар ечинар жийда остида,
Оққушлар бахт деган қонга тўяди.
Ишқнинг ҳайитида содиқ маҳрамни
Юрак навкарлари сўяди.

Бошқоронгу ойнинг тушлари
Бодом шохларига йиқилар.
Қирларнинг тўшида мудрайди.
Чавандозсиз қайтган йилқилар.

Парилар ўтови — боғларга,
Наҳанг ютган қизлар — қушлар қайтади...
Кутасан, яқинда, жуда яқинда
Кимдир «севаман», деб айтади.

* * *

Кетдим...

Бинафшанинг юмуқ кўзида
Туннинг парчасидай кўзларим қолди.
Сенинг соғинчингнинг юзида
Ҳеч бергим келмаган изларим қолди.

Кетдим...

Кечиккандим, исмим йўқ эди,
Уни кўзларингдан изладим роса.
Топмадим, ул азиз қорачиқларда
Шубҳалар ўйнарди — эпчил раққоса.

Кетдим...

Шивирларди ёмғир тилида,
Мендай дардкаши йўқ бечора осмон.
Тилимни тишладим. Бир сўз қулади,
Фақат юрагимда бермоқ учун жон.

Кетдим...

Хайрияг айтмадим у сўзни...

«ТУНГИ МАРВАРИДГУЛЛАР»

Туркум

Ноумид шайтоннинг қадамларини
Ойнинг қайчисида кесганда тунлар,
Мен эриб кетаман ишончларингда
Қорачуқда ўсар марваридгуллар.

Само дарвозасин очади секин,
Тепамда учади ҳаворанг ҳурлар.
Сенинг ҳузурингга ёниб чопаман.
Кўзимда кулади марваридгуллар.

Гурурнинг чириган жандаларини,
Эгнига осади тиланчи кунлар.
Юрагим қурнайди,
негадир ташна?

Кўзимда сўлади марваридгуллар,
Ойдин бисотингдан нурли қайғумни,
Жодугар ўғирлар, шамоллар кулар.
Мен оқиб кетаман ишончларингдан
Кўзимда ўлади марваридгуллар.

* * *

Булутлар ўралиб боради кўкка,
Дарбадар югурар шамол беюпанч.
Боғларда бемаҳал қўнган қор каби
Мени олиб кетар бағрингдан аянч.
Кўзингда чайқалар шубҳа Ватани,
Ишончлар — дилингда сизмаган туллар.
Мени кўзларингдан юлиб кетади,
Ишқнинг қабридаги марваридгуллар.
Қўлларинг сузаркан сочимда титраб,
Недандир қўрқасан...

Кўзимда намлар...

Ношуд қўлларингдан бир куни мени
Ўғирлаб кетади номсиз санамлар.
Тунлар дарёлардай тўлғонасан, жим,
Шубҳа ухламайди ичгали қонлар.
Қўрқаман бир куни сендан сўрамай,
Мени олиб кетар бадбахт гумонлар...

МАКТУБ

Мен сизни алдадим...
Турналарнинг совуқ кўз ёшларини,
Кўтаролмай ерга тўкилган баргдай
Мен сизни аямай елларга сочдим.
Пардага ўралган юрагимни жим,
Сизга эмас ўксик дарахтга очдим.
Кўзингизга кириб сизни алдадим,
Уйнадим бепоён хаёлингизни.
Сарғайган мэйсалар бўйнига осдим,
Ёлғон ютолмаган саволингизни.
Маъюс юзингизни таржима қилдим,
Хазонларнинг сўник, куйган тилига.
Сиз ёнимда туриб бевақт яшадим,

Ёлғизликнинг совуқ, қора дилида.
Бир кеча ногаҳон сочларингизда,
Бегона қўлларнинг изини кўрдим.
Рухим дарёлари қайта музлади —
Кўзингизда аёл кўзини кўрдим —
Мен сизни алдадим...

Қизғалдоқларнинг

Нафис титроғида чайқалганда бахт,
Лабсиниқ косада шароб тутганча,
Гўзал ўтмишингиз айладим карахт,
Алдадим...

Боғларнинг сўник чеҳраси

Ойдин кечаларда тортганда сўлим.
Шивирлаб дедингиз: кўзингизда яшай...
Кўзларимда эса яшарди ўлим.
Ойнинг нурларидан тиккан чойшабни,
Ажриқзор устида ёзганда осмон.
Сизга ҳамроҳ эдим, аслида мени
Уғирлаб кетганди ҳур Мозангарон.
Мен сизни алдадим.

Кўксингизда жим —

Етган илондайин исмсиз худо.
Қузги боғлар каби буюк ғам билан
Йиғлаб, алдамасдан дейман: Алвидо!

ИШҚ — БОКИРА АЁЛ

Қоп-қоронғу кеча...

Сўқир деразанинг дарпардаларин
Пайпаслаб қўяди ажина шамол,
Тартанак ин қўйган

Юрак кўзига

Тун ёзиб кетади:

Ишқ — бокира аёл.

Ишқ — бокира аёл.

Дорнинг остидаги

Маҳбус сингари

Сўнги бэр тамшаниб уйғонади дил.

Йиртиқ кўйлагини хотирга солиб

Эртани ичаркан мукамбар хаёл,

Озгин бармоқлари пичирлаб йиғлар:

Ишқ — бокира аёл.

Ишқ — бокира аёл.

Бағирда қабрлар юзини очар,

Бебахт устихонлар

кетар сочилиб.

Умрга най қилиб тутқазмоқ учун

Уларни теради бир соҳибжамол...

Умрнинг лабида бўзлар устихон:

Ишқ — бокира аёл.

Ишқ — бокира аёл.

Замин кафтидаги эриган тунни

Йиллар кўзасига соларкан куйиб.

Ногоҳ тушиб кетар кўза ичига,

Узун соч илашган бир тилло узук.

Тун оқиб кетади:

Ишқ — бокира аёл.

Ишқ — бокира аёл.

* * *

Шаббода,

Кўзим тўла бода,

Дарахтлар баргида титраётган жон

Меники,

Ишон.

Ёввойи гулларнинг кўзларидаги

Энг муқаддас ҳадик —

Бибимники.

Нега мен уларнинг кўзига
Боқолмайман тик?
Шаббода,
Кўзим тўла бода.

Қалдирғоч узган тил меники,
Қовоқариники эмас.
Кимни севасан деб сўрама мендан,
Соқовман, тилидан айрилган абас.

Бу йўлнинг сўнгида ботаётган қуёш —
Бобомнинг қабридан қочган руҳ.
Мен уни қувлайман бир умр
Ит қувган соқовдай,
Етолмайман, уҳ!..

Шаббода,
Кўзим тўла бода.
У оймома эмас —
Боламнинг қонига бўялган нимча,
Бир парча бўлиб
Фалакда ёнади ҳар кеча,
Ҳар кеча сочимдан
Нарвон тўқийман.

Нарвон узилади,
Кўнглим бузилади.

Нимчаси қон болам
Музлаб ўлади.
Паймона косага
Етмай тўлади.

Шаббода,
Кўзим тўла бода.
Чимчилаб кўраман бойчечакларни,
Бармоқларим оғрир.

Қарайман:
Бу ахир — ўзим-ку?!

Тупроқ тўла ҳовуч —
Кўзим-ку?!

Қора тупроқ,
Ҳей, қора тупроқ!
Соч эдингми, сен, қучоқ-қучоқ,
Излаганинг бир тилло тароқ,
Топдингми?
Шаббода,
Кўзим тўла бода.
Замин қора бешик,
Ухлайди инсон
Моғорлаб кетади —
Ишонгани жон.
Бешикка урилар тахти Сулаймон.

Девлар туморидан
Сизиб оқар қон —
Жаннат инъом этган
Нураган ёлғон.
Сен мудраб ичасан, инсон.
Уйғон,
    У ёлғон,
        Ичмагин!

Шаббода,
Кўзим тўла бода.
Умрим —
    Ишқнинг ҳайитига
    Кўтарилган туғ.
Шамоллар йиртмоққа
Уринди ортуғ
Кўзлари йиртилиб кетди ўзининг.
Ва бебахт йўлларга умримни сочди.

Этагин кўтариб,
Узи-да қочди.

Мени териб еди Самандар қушлар.
Шундан Ватан бўлди олов оғушлар.

Шаббода,
Кўзим тўла бода.
Бир кеча оққушни меҳмон қилади
Зангор ёпинчиқли малика осмон.
Сўнгра тухфа этар унинг қўлига
Қаро қошларидан ясалган камон.
Ғариб кулбасида оққушни кутиб,
Мангуга ўлмасдан ўлтирар чўнон.

Оққуш келармикан?
Келмаса ёмон!

* * *

Дарахтлар бағрида япроқлар ухлар
Дарёлар бағрида ирмоқлар ухлар.
Далалар бағрида сўқмоқлар ухлар.
Менинг ҳам ухлагим келар бағирда.
Умиднинг кўксига висол ухлайди,
Мен севган бағирда аёл ухлайди,
Кўзларимда маънос савол ухлайди:
Мен қаерда ухлай?!

МУНДАРИЖА

Истак	3
«Она, Самарқандда...»	3
Она, бошқачароқ бўлдим	4
Кўшиқ	4
«Мен Сизни танийман...»	5
«Боғларнинг кўйлаги...»	6
«Қишлоқдан қайтиш»	7
«Юлдузлар моҳитоб»	7
Ҳақиқатнинг эртаги	8
«Мен жимман...»	9
Баҳорга	9
«Тун ярим...»	10
«Кечикдим...»	11
«Деразага урилар...»	11
Дарахтлар ҳақида шеър	12
Муқанна	12
Муҳожирнинг деганлари	13
Шаҳлога	13
«Мени жудо этар...»	14
«Дилимнинг тилига...»	14
Шоҳистанинг сўнгги кўшиғи	15
«Дарахтлар...»	16
«Мен сендан...»	16
Менинг саволларим	17
«Бир куни...»	18
Тўртлик	18
Қишлоқда	18
Болалар уйда айтилган алла	19
Онамга юбормаган мактубим	20
Эртақдан сўнг	21
Усмон Носир	21

Ёлғиз аёл	22
«Мени сев...»	23
Нигоҳ	23
«Сен мени ишонтир...»	24
Ойтўлди марсияси	24
Зебога	26
«Бир қиз адашади...»	26
Изтироб	27
Фарзандсиз уй ҳақида қўшиқ	27
«Мезон қўшиқ бошлаб кетганда...»	28
Соғинч	28
«Мактублар ёзасан...»	29
Менинг эртагим	29
«Математика тафаккур тожи...»	30
«Тилим қочиб кетди...»	30
Тунги Самарқанд	31
«Дардларинг соҳили»	31
Кузнинг сўнгги эртаги	32
Тунги ўйлар	32
«Сувга чўккан қиз...»	33
Куз	33
Чўлпон хотирасига	34
«Ифорли туйғудан...»	34
«Девор ортидаги қулоқ»	35
Баҳорни соғиниб	35
Ёз	36
Тун эртаги	36
Халқ оҳангида	37
Тўрт шеър	38
(Ф. Фарруҳзоддан)	
Яширин сир	39
«Кетгин»	39
Девор	40
«Кўксимда армондек»	42
«Бечора ёмғиржон...»	42
Халқ оҳангида	43

«Далалар ухлайди...»	44
«Мен — аждар...»	45
«Тақдир менинг...»	45
«Кўзларингга айтгин...»	46
Қадимий қўшиқ	46
«Юрагимга боқдим»	47
Илинж	48
Узликни таниш	48
«Турнаси осмоннинг...»	49
«Бир, икки...»	50
Бобомнинг боғи	51
Фурўғи Фарруҳзод	51
«Айтмадим...»	52
Куз	53
«Нигоҳинг тутганда...»	53
«Баҳор, югур...»	54
«Дардимнинг кўзасин...»	55
Илдизсиз дарахт	55
«Жим ётган...»	56
«Ҳаво совуқ...»	57
«Сен дединг...»	58
«Само даричасин...»	59
«Кетдингми...»	59
«Айлан, айлан, қалбимо...»	60
«Семурғ тумшуғида...»	62
Баҳор	63
«Кетдим»	63
«Тунги марваридгуллар...» (Туркум)	64
«Булутлар ўралиб...»	65
Мактуб	65
Ишқ — бокира аёл	66
«Шаббода...»	67
«Дарахтлар бағрида...»	71

Литературно-художественное издание

ХАЛИМА АХМЕДОВА

НОЧНЫЕ МАРГАРИТКИ

Стихи

Художник **Пулатов Х.**

Ташкент, издательство литературы и искусства им.
Гафура Гуляма.

Сборник издан за счет экономии бумаги

На узбекском языке

Адабий-бадний нашр

ҲАЛИМА АҲМЕДОВА

ТУНГИ МАРВАРИДГУЛЛАР

Шеърлар

Китоб иқтисод қилинган қоғоз ҳисобидан босилди.

Редактор **М. Юсупов.**

Расмлар редактори **А. Мамажонов**

Техн. редактор **М. Мирражабов**

Корректор **О. Турдибекова**

ИБ № 4215

Босмахонага берилди 25.05.88. Босишга рухсат этилди 15.08.88.
Р 14759. Формати 70x90 1/32. Босмахона қоғози № 2. Адабий
гарнитур. Юқори босма. Шартли босма л. 2,78. Шартли кр-
оттиск 2,92. Нашр л. 2,9. Тиражи 10000. Заказ № 93. Баҳоси
35 т. Шартнома 14—88. Ғафур Ғулом номидаги Адаби-
ёт ва санъат нашриёти. 700129. Тошкент, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон ССР Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси иш-
лари, **Давлат комитетининг Бекобод шаҳар босмахонаси.**